Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ «МОШИНАЧИИ АВТОКРАН»

Соҳа: **Сохтмон**

Касб: **Мошиначии автокран**

Рамзи касб: **CI 8343** (Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008)

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **6**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **4**

Душанбе - 2024

Бо қарори Ҳайати мушовараи Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.10.2024, №11 тасдиқ гардидааст

Дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» дар доираи татбиқи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия шудааст.

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ
«МОШИНАЧИИ АВТОКРАН»

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» аз ташхис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Ҳуҷҷат дар бораи ташхис
1.	Хадамоти назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Раҳим С.	Сардори Хадамот	Хулоса аз 15.05.2024, №319/21
2.	ҶДММ «Механизатор»	Маҳмудов А.	Директор	Хулоса аз 25.04.2024, №14
3.	ҶДММ «Элит сохтмон»	Ибрагимов И.	Директор	Хулоса аз 23.04.2024, №3
4.	Филиали ҶСК «Шабакаҳои тақсимоти барқ» дар ш. Хуҷанд	Воҳидов Ҷ.	Роҳбари техникӣ	Хулоса аз 24.04.2024, №535/02
5.	МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рудакӣ»	Ҳалимзода И.	Сардор	Хулоса аз 27.04.2024, №43

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран»-ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Назарзода Ҷамолиддин	Муовини директор	Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ – методӣ ва мониторинги сифати таълим»
2.	Исохуҷаев Рустам	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии политехникии шаҳри Хуҷанд»
3.	Тағоев Маҳмадназар	Мошиначии автокран	Муассисаи давлатии «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рудакӣ»

Модераторҳо (миёнҷиҳо):

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундарича

Ихтисорот 5
Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» 6
Мафҳумҳои асосӣ 7
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад 9
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа 10
Тавзеҳоти умумии касби «Мошиначии автокран» 11
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 12
Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Мошиначии автокран», сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 12
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ 13
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ 27
Талабот ба довталабон 29
Талабот ба омӯзгорон 29
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ 30
Рӯйхати адабиёт 32
Харитаи функсионалии касби «Мошиначии автокран» 34
Маълумот дар бораи ташкилотҳои дар таҳияи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» иштироккнамуда 39
Замима: Хулосаҳои соҳа 40

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функсионалӣ (аз ихтисороти «**D**eveloping **ac**urricul**um**», яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҶТ	Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳиятҳо
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бокортаъминкунӣ
СБТМ-08/ISCO-08	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008 **(**International Standard Classification of Occupations-2008)
ТМҶТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
TC	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
CB	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи сохтмон (Construction basic)
CI	Салоҳиятҳои касбии соҳаи сохтмон (Construction Industry)

Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран»

Талабот ба касби «Мошиначии автокран» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёд аст. Сохтмони биноҳои истиқоматӣ ва дигар иншоотҳои баландошёна дар Ҷумҳурии Тоҷикистон босуръат амалӣ гардида истодааст.

Аз ин рӯ, талаботи соҳа ба мутахассисони касбҳои хиштчинӣ, бетонрезӣ, андовагарӣ, пардозгарӣ, аз ҷумла, мошиначии автокранзиёд шуда истодааст.

Бо мақсади баланд бардоштани сифати тайёркунии мутахассисони касбҳои коргарӣ, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯй бошад, стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» таҳия карда шудааст.

Стандарти мазкур талаботи асосиро ба салоҳияти касби мутахассиси «Мошиначии автокран» бо таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ муқаррар мекунад.

Дар таҳияи стандарти салоҳиятҳои мазкур кормандони «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рудакӣ», «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Айнӣ» ва ҶДММ «Бунёдкори аҷам» иштирок намуданд.

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, ки мувофиқи қонунгузорӣ ҳуқуқи роҳандозӣ намудани фаъолияти таълимӣ барои амаликунии барномаи таълимӣ доранд, истифода карда мешавад.

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиққунии тахассусҳо, Барномаи миёнамуҳлати омода кардани касбҳои коргарии зинаи таҳсилоти ибтидои ва миёнаи касбиро барои солҳои 2023-2027 ва «Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» таҳия карда шудааст.

Стандарти салоҳият талаботи тахассусиро нисбат ба касби «Мошиначии автокран», ки ҷавобгӯи талаботи байналмилалӣ мебошанд, дар мувофиқа бо Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо СБТМ-08 (ISCO-08) таъмин менамояд.

Мафҳумҳои асосӣ

Таҳлили функсионалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартарии чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Харитаи функсионалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Баҳодиҳӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандҳо, ки барои баҳодиҳии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаҳодатномадиҳӣ анҷом меёбанд.

Бозори меҳнат – низоми ташаккулёбии талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Тахассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияте, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва такрори бисёркарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натанҳо дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принсипҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахл доранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Таснифоти миллии тахассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки чаҳорчӯбаҳоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллӣ эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии тахассусҳо дорои чаҳорчӯбаҳое мебошад, ки аз якчанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои тахассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба чӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, такя мекунад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни тахассуси касбӣ зaруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқатии сатҳи тахассуснокӣ ба талаботи истеҳсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти тахассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи тахассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳоии ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

Малакаҳои бакортаъминкунӣ – ин амалҳои бошуурониаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шуғлро дар бар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шуғли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии оморӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳое, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳое мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодиҳӣ маълумоти зарурииро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодиҳии воҳиди салоҳияти мушаххас заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодиҳӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодиҳандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур корро дар ҷойи

корӣ мувофиқи Стандарти салоҳияти касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

– аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷроиш истифода мешаванд;

– навсонӣ дар вазъияти корӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизоҷони меҳмонхона аз мизоҷони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунанд);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахл доранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунад, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҶТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донистани он, ки чиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донистани он, ки чӣ хел ва чиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донистани он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳоро барои такмили тахассуси касбии кормандон истифода мекунанд, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

– шаҳрвандони алоҳида, ки мехоҳанд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи тахассусии касбии худро ба таври инфиродӣ такмил диҳанд;

– шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва мехоҳанд ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;

– оила, волидони таълимгирандагон, ки мехоҳанд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;

– шаҳрвандоне, ки мехоҳанд ба ҷойи кории дигар гузаранд;

– шаҳрвандоне, ки мехоҳанд норасоиҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;

– шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан мехоҳанд;

– шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан мехоҳанд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Дар соҳаи сохтмон айни замон стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии зерин қабул шудаанд ва амал мекунанд:

- EN 292-1 - Бехатарии мошину механизмҳо. Муқаррароти асосӣ ва принсипҳои умумии тарҳрезӣ. Қисми 1. Истилоҳоти асосӣ, методология;
- ISO 4301 - Кранҳо ва асбобҳои борбардор. Тасниф. Қисми 1. Муқаррароти умумӣ;
- ISO 4306 - Кранҳои борбардор. Луғат;
- ISO 4308 - Кранҳо ва асбобҳои борбардор. Интихоби танобҳои симӣ. Қисми 1. Муқаррароти умумӣ;
- СД (ГОСТ) Р 53037-2013 «Борбардори сайёдӣ бо платформаҳои корӣ. Ҳисобҳои тарҳрезӣ, талаботҳои бехатарӣ, озмоиш» (ISO 16368: 2010);
- СД (ГОСТ) 33167-2014. Кранҳои борбардори гидравликӣ. Талаботи бехатарӣ;
- РД 10-08-92 «Дастурамал оид ба назорат ба истеҳсол, таъмир ва насби иншоотҳои борбардор»;
- ТИ 36-22-22-03 «Дастури намунавӣ оид ба бехатарии кор барои коргароне, ки дар алвонҷи (люльки) манора (вышке) ҷойгиранд;
- РД 22-16-2005 «Мошинҳои борбардор. Интихоби мавод барои истеҳсол, таъмир ва азнавсозии конструксияҳои оҳании кафшершуда»;
- М. 08.004-02 «Усули ягонаи ҳисоб кардани устувории иншоот ва устувории борбардорҳо вобаста ба минтақаи хидматрасонӣ».

Тавзеҳоти умумии касби «Мошиначии автокран»

Мошиначии автокран иҷрои як қатор уҳдадорӣ ва вазифаҳои зиёди маҷмӯи муайяни салоҳиятҳоро талаб намуда, барои сифатнок ва сари вақт амалӣ кардани фаъолияти корӣ дар доираи касб имкон медиҳад.

Бо ёрии аломатҳои махсус мошиначӣ бо ҳамкори худ-чангакбанддар алоқа бошад. Барои фаъолияти бомуваффақияти кори мошиначии автокран бояд, донишу малакаи зарурӣ оид ба сохтор ва хусусиятҳои он, ки ба ӯ вобаста аст дошта бошад. Масалан вай бояд донад, ки таҷҳизот чи тавр кор мекунад, андозаи борбардориаш чанд аст, бо кадом қоидаҳо бор кардан ва фаровардан иҷро мешавад.

Дар ҷои кори нав мошиначӣ ҳатман дастури техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнатро донад ва аз муоинаи тиббӣ гузашта бошад.

Баъдан, ин чорабиниҳо мунтазам на кам аз як маротиба дар як сол гузаронида мешавад.

Ба идоракунии автокран танҳо кормандони ихтисосманд, ки шаҳодатномаи ҳуқуқи истифодаи автокран ва ҳуҷҷати ронандагӣ бо категорияи мувофиқ дошта бошад, роҳ дода мешаванд. Дар ҳолати набудани шаҳодатномаи мазкур фаъолият намудани он, қатъиян манъ аст.

Кор бо автокран хатарҳои зеринро дорад: осеббинӣ аз барқ, чаппашавии кран, афтодани борҳои интиқолдиҳанда. Аз ҳамин сабаб мошиначӣ бояд дар вақти корӣ бо либос ва пойафзоли махсус кор кунад. Кор бо мавҷуд набудани лавозимотҳои муҳофизатӣ вайронкунии қоидаҳои бехатарӣ дар истеҳсолот ба ҳисоб меравад.

Пеш аз он, ки бо автокран корроғоз намояд, мошиначӣ бояд ҳолати техникӣ ва ҳамаи механизмҳоро санҷад, фосила ва масофаи зарурӣ барои иҷрои тағири самти ҳаракатҳои (манёвр) зарурирo аниқ намояд, вазни борро донад, кадоме аз борбардории техникаи муайяншуда зиёд набошад. Инчунин корманд санҷиши механизмҳоро дар гашти бекор (холостой) гузаронад. Агар дар ягон лаҳза мошиначӣ носозӣ ва нуқсонро пай барад, то он даме, ки онро бартараф накунад ҳуқуқи кор карданро надорад.

Ҳангоми кор мошиначӣ ба хонача (кабина) шахсони бегонаро роҳ надиҳад, ҷои кории худро то он даме, ки бор пурра ҷудо нашудааст тарк накунад. Вайронкунии ин қоидаҳо ба фалокатҳои ҷиддӣ оварда расониданаш мумкин, барои ин чораҷӯиҳои қатъӣ таъин карда мешавад.

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯйи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
CI 8343-01-4/01	Муайян намудани тавсифи техникии автокран
CI 8343-02-4/01	Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи фармони стропалчӣ
CI 8343-03-4/01	Бартараф кардани носозиҳо ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ
CI 8343-04-4/01	Санҷидани найчаҳои моеъгузарон ва бартараф кардани нуқсонҳо
CI 8343-05-4/01	Гузоштани автокран дар ҷойи махсуси муайянкардашуда
CI 8343-06-4/01	Супоридани роҳхат ба сармеханик

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Мошиначии автокран», сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бакортаъминкунӣ	**Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд**
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- муоширaт бо ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон барои мушаххас муайян кардани талаботи онҳо; - пешниҳоди иттилооти мушаххас ва аниқ ба мизоҷон/фармоишгарон барои бадаст овардани ҳамдигарфаҳмӣ; - мубодилаи иттилоот бо ҳамкорон; - тафсир (интерпретатсия)-и шарҳи иттилооти шифоҳӣ ва хаттӣ оид ба талаботи мизоҷ барои таъмини кори самаранок.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- кор бо менеҷерони корхона ва таъминкунандагон; - фаҳмиши мақсадҳо барои бадастории сифати хизматрасонӣ; - фаҳмиши нақши шахсӣ дар даста барои қонеъ гардонидани талаботи ҳамкорон ва мизоҷон; - кор кардан ба сифати аъзои даста барои бадастории мақсадҳои гузошта.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	- пешбинӣ ва мушаххас кардани мушкилот, ки метавонанд дар раванди фаъолият бавуҷуд оянд; - ҳал кардани мушкилот бо роҳи тасҳеҳи қобили қабул мутобиқ ба талабот ва дархости мизоҷон; - масъулият аз ҳалли мустақилонаи мушкилот ё муроҷиат ба менеҷерон ва роҳбарони корхона бо ин мақсад; - муайянкунии қаблии мушкилоти баҳрабардории пояи моддӣ-техникӣ.
Ташаббус ва уҳдаборӣ, ки барои бадастовареи натиҷаҳои инноватсионӣ (навоварона) мусоидат менамояд	- зоҳир намудани ташаббускории зарурӣ дар хизматрасонии ҳамкорон ва мизоҷон барои таъмин намудани кори самаранок; - мутобиқшавӣ ба вазъият ва мушкилоти бавуҷудомада бо роҳи ташаббускорӣ ва амалӣ кардани қарорҳои эҷодӣ; - беҳтар кардани сифати маҳсулот ва хизматрасонӣ барои корхона ва мизоҷони он.
Банақшагирӣ ва ташкили	- ҷамъи иттилоот оид ба мизоҷон, маҳсулот ва

фаъолияте, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	таъминкунандагон бо таҳлили минбаъда барои таъмини кори самаранок; - ҷамъ, ҷудо, таҳлил ва ҷамъбаст кардани иттилооти махсуси мувофиқ барои қонеъ гардонидани дархост/талаботи дастаи муайяни мизоҷон; - иштирок барои мунтазам беҳтар кардан ва ташаккул додани фаъолият бо дарназардошти муваффақият ва норасоиҳои маҳсулот/хизматрасониҳои пешниҳодшуда.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	- дарк кардани уҳдадориҳои худ ва нақши шахсӣ; - ташкили самараноки вақти кории худ; - муқаррар ва ҷобаҷокунии афзалиятҳо дар фаъолияти худ; - таҳлили натиҷаҳои кори худ оид ба хизматрасонӣ нисбат ба талаботи мизоҷон/фармоишгарон ва ҳамкорон; - робитаи мутақобила бо роҳбарият.
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- дарккунии дониш ва малакаҳои шахсӣ, паҳлӯҳои қавӣ ва заифи худ ҳамчун мутахассис; - масъулият барои рушди шахсии касбӣ; - ҷустуҷӯи иттилоот ва имкониятҳои таълим бо истифодаи як қатор воситаҳо барои мунтазам ва фаъолона нав кардани донишҳои умумӣ ва махсус оид ба хизматрасонӣ.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	- дарки имконияти технологияҳои муосир барои омодагӣ ва пешниҳоди хизматрасонии сифатноки мизоҷон; - маҳорати интихоб ва истифодаи технологияҳои самаранок мувофиқи мақсад ва вазифаҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани тавсифи техникии кран	**CI 8343-01-4/01**
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шинос шудан бо хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор ва муайян намудани тасниф аз рӯи иқтидори борбардории автокранҳо пеш аз истифодабарии онҳо тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз истифодабарии автокран.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 05-2/01 Истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ; - CI 8343-03-3/01 Гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо; - CI 8343-06-3/01 Омода намудани автокран барои иҷрои кор; - CI 8343-08-3/01 Тайёр кардани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС
1. Шинос шудан бо хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор	1.1. Истифода намудани маълумотномаи техникии автокран. 1.2. Шинос шудан бо ***хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор.***
2. Муайян намудани тасниф аз рӯи иқтидори борбардории онҳо	2.1. Муайян намудани иқтидори борбардории автокранҳо. 2.2. Муайян намудани ***тавсифномаи техникии тирҳо ва борбардорандагӣ***.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - истифода намудани дастурҳо оид ба истифодабарии кран дар қатори ифодаи “ҳаракатовари кран” ифодаи “ҳаракатовари механизмҳои иҷрокунандаи кран” ё ба таври оддӣ “ҳаракатовари механизмҳо”; - муайян намудани вазн ва ҳаҷми бор; - муайян намудани ҳолатҳои ба саломатӣ таҳдидкунанда; - гирифтани иҷозат барои иҷрои кор; - ҳамкорӣ кардан бо шахсони масъул оид ба техникаи бехатарии ташкилот/корхона; - тартиб додани санад оид ба иҷрои корҳо; - гирифтани роҳхат ва борхат.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - намудҳои автокран ва тартиби истифодабарии онҳо; - сохти автокран; - хусусиятҳои сохтории кран; - намудҳои кор бо автокран; - уҳдадории мошиначии автокран ҳангоми кори кран; - уҳдадории мошиначии автокран дар ҳолатҳои садамавӣ; - вазифа ва ӯҳдадориҳои мошиначии кран пас аз анҷоми кори кран.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Шинос шудан бо хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор											
1.1. Истифода намудани маълумотномаи техникии автокран	√										
1.2. Шинос шудан бо ***хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор***				√							
Элементи 2: Муайян намудани тасниф аз рӯи иқтидори борбардории онҳо											

2.1. Муайян намудани иқтидори борбардории автокранҳо	√			√							
2.2. Муайян намудани ***тавсифномаи техникии тирҳо ва борбардорандагӣ***	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хусусиятҳои асосии техникии кранҳои борбардор	- иқтидори борбардорӣ, лаҳзаи борбардорӣ, баландии бардоштани тири автокран, суръати бардоштан ва поён рафтан, ҳаракати автокран, ҳаракати аробаи боркаш ва ғайра. Иқтидори борбардорӣ, вазни зиёди иҷозатдодашудаи бори корӣ, ки барои бардоштани он кранҳои борбардорӣ дар шароити муайяни истифода пешбинӣ шудаанд. Миқёси нишондиҳандаи борбардорӣ бояд аз кабинаи мошиначӣ ба таври возеҳ намоён бошад. Барои ҳар як тамға (модел) автокран хусусияти боркашонии худ вуҷуд дорад. ***Мисол:*** **Камаз 53605. Ивановетс КС – 35714К** ➢ дарозии тирҳо (стрелы) - 17 метр; ➢ иқтидори борбардорӣ - 16 тонн; ➢ тавоноии муҳаррик- 292 л.с.; ➢ вазн - 17,32 тонн. **Камаз 65115. Ивановетс КС – 45717К** ➢ дарозии тирҳо (стрелы) - 21/30,7 метр; ➢ иқтидори борбардорӣ - 25 тонн; ➢ тавоноии муҳаррик - 292 л.с.; ➢ вазн - 21,2/23,32 тонн. **Камаз 65201. Ивановетс КС – 6577К** ➢ дарозии тирҳо (стрелы) - 30/44 метр; ➢ иқтидори борбардорӣ - 50 тонн; ➢ тавоноии муҳаррик -400 л.с.; ➢ вазн - 38 тонн.
Тавсифномаи техникии тирҳо ва борбардорандагӣ:	• то 14 м дарозшавии тир ҳангоми борбардорандагии 14 т; • 18-21 м андозаи тир ҳангоми 15-21 т; • 28-47 метр ҳангоми 25 тонна; • 34-48 м ҳангоми 50 тонна; • 52-71 м дарозшавии тир дар мошинаҳои борбардорандагии 90-100 тонна; • 56-100 м дар техникаи махсуси 120 тонна ва зиёда аз он. Аз рӯйи борбардорандагиашон ҳамаи кранҳои автомобилиро ба се намуд ҷудо мекунанд: - крани борбардорандагиаш кам (4-8 тонна); - крани борбардорандагиаш миёна (30-60 тонна); - крани борбардорандагиаш баланд (60-250 тонна).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи фармони стропалчӣ	**CI 8343-02-4/01**

Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносоӣ бо ишораҳои строполчӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ ва идора кардани автокран аз рӯи ишораҳои онро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми идора кардани автокран аз рӯи ишораҳои строполчӣ.
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 8343-01-3/01 Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ; - CI 8343-03-3/01 Гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо; - CI 8343-08-3/01 Тайёр кардани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран; - CI 8343-01-4/01 Муайян намудани тавсифи техникии автокран.

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС
1. Шинос шудан бо ишораҳои строполчӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ	1.1. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ оид ба иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ. 1.2. Шинос шудан бо ишораҳои ***строполчӣ*** ҳангоми кор дар шароити гуногун.
2. Идора кардани автокран аз рӯи ишораҳои строполчӣ	2.1. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ. 2.2. Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи ***ишораҳои строполчӣ.*** 2.3. Ҷобаҷо намудани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран.

Малакаҳои талабшаванда:	- гузаштани дастур оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ; - риоя намудани техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳо; - риоя кардани меъёр ва қоидаҳои сохтмонӣ (МҚС/СНИП); - идора кардани автокран мувофиқи ишораҳои строполчӣ; - тавора гирифтани майдонча ва гузоштани аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда дар минтақаи кори автокран; - супоридани автокран ба шахси масъул.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор; - дастур оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои гирифтани иҷозат барои кор; - таркиб, ишораҳо дар ҳуҷҷатҳои техникӣ, нақшаҳои корҳои иҷрошаванда; - меъёрҳои сохтмонӣ ва қоидаҳои корҳои (МҚС/СНИП) ичрошаванда; - ишораҳои строполчӣ ва тартиби иҷрои кор мувофиқи фармони он; - аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда, ишоракунанда ва тайиноти онҳо; - тартиби супоридани санади иҷрои корҳо.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор; - сарфакор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Шинос шудан бо ишораҳои строполчӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ											
1.1. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ оид ба иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ				√							
1.2. Шинос шудан бо ишораҳои ***строполчӣ*** ҳангоми кор дар шароити гуногун				√							
Элементи 2: Идора кардани автокран аз рӯи ишораҳои строполчӣ											
2.1. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ, ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ	√			√							
2.2. Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи ***ишораҳои строполчӣ***	√			√							
2.3. Ҷобаҷо намудани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<table>
<tr><td>Строполчӣ –
ин:</td><td>- шахсест, ки ба омодасозӣ, роҳнамоӣ ва насби чангак (строп)-ҳо, ки барои бардоштан ва интиқоли борҳо дар майдончаҳои сохтмонӣ зарур аст, машғул аст.</td></tr>
<tr><td>Ишораҳои строполчӣ –
инҳоянд:</td><td>
<table>
<tr><th>Амалиётҳо</th><th>Расм</th><th>Сигнал</th></tr>
<tr><td>Бор ё чангакро бардор</td><td> </td><td>Ҳаракати канда-кандаи даст то миён, кафи дастон ба боло, даст оринҷ ба миён чавс</td></tr>
<tr><td>Бор ё чангакро фарор</td><td>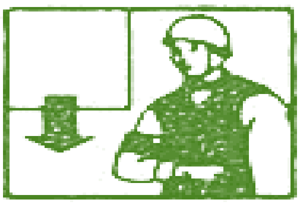</td><td>Ҳаракати канда-кандаи даст ба поён дар қафаси сина, кафи даст ба поён, даст ба миён чавс</td></tr>
<tr><td>Кранро (пул) ба ҷойи дигар гузарон</td><td>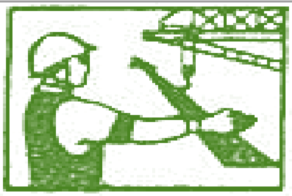</td><td>Ҳаркат бо дасти дарозкардашуда, кафи даст ба самти ҳаракати талабкардамешуда нигаронида шудааст</td></tr>
<tr><td>Ҷойи аробачаро иваз кун</td><td> </td><td>Ҳаракат бо дасти ба миён чавс, кафи даст ба самти талабкардамешудаи ҳаракати аробача нигаронида шудааст</td></tr>
<tr><td>Тирро тоб деҳ</td><td> </td><td>Ҳаракат бо дасти ба миён чавс, кафи даст ба самти талабкардамешудаи ҳаракати тир нигаронида шудааст</td></tr>
<tr><td>Тирро ба боло бардор</td><td>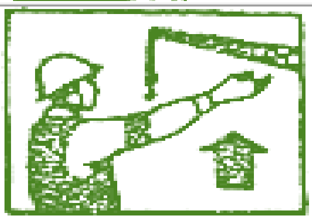</td><td>Ҳаракати дасти дарозкардашуда ва пешакӣ поёнкардашуда то ҳолати амӯдӣ, кафи даст кушода</td></tr>
<tr><td>Тирро ба поён фарор</td><td>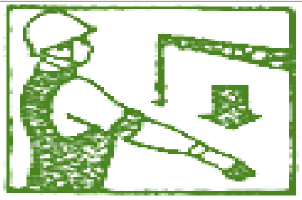</td><td>Ҳаракати дасти дарозкардашуда ва пешакӣ поёнкардашуда то ҳолати амӯдӣ, кафи даст кушода</td></tr>
<tr><td>Ист (қатъ кардани бардоштан ё ҳаракат)</td><td>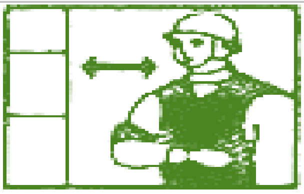</td><td>Ҳаркати якбораи даст ба рост ва чап то сатҳи миён, кафи даст ба поён нигаронида шудааст</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Эҳтиёт бош (пеш аз додани ягон ишора-сигналҳои дар боло номбаршуда, ҳангоми зарурияти чойивазкунии начандон назарраси чойивазкунонӣ)	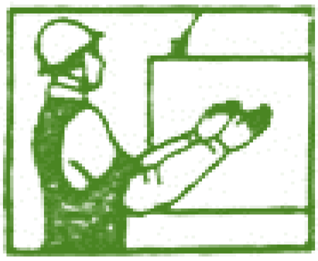	Ангуштони даст ба кафҳо нигаронида шудаанд, яке ба дигараш дар масофаи наздик аст ва дастон дар ин ҳолат ба боло бардошта шудаанд

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Бартараф кардани носозиҳо ҳангоми ичрои корҳои борбардорӣ	**CI 8343-03-4/01**
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани носозиҳо ҳангоми ичрои корҳои борбардорӣ ва бартараф намудани онҳоро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани носозиҳои механизмҳои борбардорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - CB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 8343-01-3/01 Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ; - CI 8343-03-3/01 Гирифтани ичозат барои ичрои корҳо; - CI 8343-08-3/01 Тайёр кардани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран; - CI 8343-02-4/01 Ичро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи фармони стропалчӣ.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои ичро (МИ) ВС
1. Муайян намудани носозиҳои кори автокран	1.1. Муайян намудани носозиҳои механизмҳои тири автокран ва рамаи он. 1.2. Муайян намудани носозиҳои танобҳои пӯлодӣ (банд-трос). 1.3. Санчидани агрегатҳои системаи гидравликӣ ва ҳавотайёркунандаҳо.
2. Бартараф кардани носозиҳо	2.1. Ичро кардани мустаҳкамкунии чузъҳо ва механизмҳои борбардори автокран. 2.2. Гузаронидани ***муоинаи назоратии*** коршоямии механизмҳои борбардорӣ. 2.3. Қайд намудан дар дафтар (журнал) оид ба нуқсонҳои муайянгардида дар анчоми кор.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми бартараф намудани носозиҳои автокран; - риоя намудани дастур оид ба гузаронидани хизматрасонии техникӣ ва таъмири автокран; - ташкили чои кор тибқи дастури омодасозии автокран барои ичрои корҳои борбардорӣ; - омода намудани бино, таҷҳизот, асбобҳо, қисмҳои эҳтиётӣ, қисмҳои маҷмӯӣ, масолеҳҳои сӯзишворӣ-молиданӣ, моеъҳои корӣ барои ичрои хизматрасонии техникӣ ва таъмир тибқи дастури омодакунии автокран барои борбардорӣ; - тартиб додани санад оид ба нуқсонҳои муайянгардида дар анчоми кор;

	- ба қайд гирифтани санад дар дафтар (журнал)-и бақайдгирӣ оид ба нуқсонҳои муайянгардида дар анҷоми кор.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ; - дастур оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии омодасозии автокран барои борбардорӣ; - техникаи бехатарӣ ва бехатарии зиддисухторӣ, ҳангоми пур кардан ва илова пуркунии автокран бо сӯзишворӣ, равған, моеъҳои хунуккунанда ва махсус; - техникаи бехатарӣ ҳангоми васлнамоӣ ва таҷзияи таҷҳизоти борбардорӣ; - дастур оид ба гузаронидани тозакунӣ ва шустани агрегатҳо ва узвҳои автокран; - намудҳои асбобҳо, лавозимот ва таҷҳизот барои омодасозии автокран барои борбардорӣ; - чорабинӣ, ки ба ҳаракати худраъёнаи автокранро ҳангоми борбардорӣ роҳ намедиҳад; - талабот оид ба навиштани санад ҳангоми муайян намудани носозиҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани носозиҳои кори автокран											
1.1. Муайян намудани носозиҳои механизмҳои тири автокран ва рамаи он				√							
1.2. Муайян намудани носозиҳои танобҳои пӯлодӣ (банд-трос)				√							
1.3. Санҷидани агрегатҳои системаи гидравликӣ ва ҳавотайёркунандаҳо			√								
Элементи 2: Бартараф кардани носозиҳо											

2.1. Иҷро кардани мустаҳкамкунии ҷузъҳо ва механизмҳои борбардори автокран	√			√							
2.2. Гузаронидани ***муоинаи назоратии*** коршоямии механизмҳои борбардорӣ	√			√							
2.3. Қайд намудан дар дафтар (журнал) оид ба нуқсонҳои муайянгардида дар анҷоми кор	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Муоинаи назоратӣ – ин:	- маҷмӯи амалиётҳо/чорабиниҳое, ки аз ҷониби мошиначии автокран ё сардори баст бо мақсади муайян намудани дараҷаи омодагии автокран барои иҷрои кори додашуда, гузаронида мешаванд. Ҳангоми ошкор намудани носозиҳо барои бартараф намудани онҳо, фавран чораҳо дида мешаванд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Санҷидани найчаҳои моеъгузарон ва бартараф кардани нуқсонҳо	**СІ 8343-04-4/01**
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ташкил намудани кор ва бартараф намудани носозиҳои найчаҳои моеъгузарон бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани носозиҳо дар найчаҳои моеъгузар.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 8343-01-3/01 Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ; - СІ 8343-02-3/01 Гузаронидани муоинаи ҳаррӯзаи техникӣ; - СІ 8343-03-4/01 Бартараф кардани носозиҳо ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС
1. Ташкил намудани раванди кор	1.1. Пӯшидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ. 1.3. Санҷидани коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ.
2. Бартараф намудани носозиҳои найчаҳои моеъгузарон	2.1. Гирифтани моеъ дар қуттиҳои махсус. 2.2. Тоза кардани найчаҳои моеъгузарон бо маводи кимёвии шустушӯӣ. 2.3. Пур кардани моеъ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - ***иваз намудани равғани молиданӣ дар милдонҳои албонҷхӯранда;*** - санҷидани механизмҳои крани автомобилӣ, васлкунӣ ва тормози онҳо, инчунин қисми ҳаракат; - санҷидани равғанҳои молиданӣ, подшипникҳо ва ресмонҳо, инчунин ҳолати асбобҳои молиданӣ ва равғанҳо; - санҷидани дурустии такягоҳҳои иловагӣ (чӯбҳои кашидашаванда, домкратҳо) ва стабилизаторҳо; - санҷидани мукаммалии вазн ва эътимоднокии васлкунии он;

	- санҷидани мавҷудият ва коршоямии дастгоҳҳо ва дастгоҳҳои бехатарии крани автомобилӣ (коммутаторҳои ниҳоӣ, нишондиҳандаи борбардорӣ вобаста ба вазн, нишондиҳандаи майли кран, асбоби сигналӣ, маҳдудкунандаи борбардорӣ ва ғайра); - санҷидани хатҳои фишор ҳангоми қабули крани автомобилӣ бо гидропривод, системаи ронандагӣ, шлангҳои чандирӣ, насосҳо ва клапанҳои бехатарӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор ҳангоми иваз намудани равғани молиданӣ дар милдонҳои алвонҷхӯранда; - тартиби амалиёт дар ҳолатҳои садамаҳо ва ҳодисаҳо ҳангоми санҷидани найчаҳои моеъгузарон ва бартараф кардани нуқсонҳо; - техникаи бехатарӣ ва бехатарии зиддисухторӣ ҳангоми пур кардан ва илова пуркунии автокран бо сӯзишворӣ, равған, моеъҳои хунуккунанда ва махсус; - дастур оид ба гузаронидани тозакунӣ ва шустани агрегатҳо ва узвҳои автокран; - намудҳои асбобҳо, лавозимот ва таҷҳизот барои омодасозии автокран барои пур кардани моеъ; - чорабинӣ, ки ба ҳаракати худраъёнаи автокранро ҳангоми борбардорӣ роҳ намедиҳад; - талабот оид ба навиштани санад ҳангоми муайян намудани носозиҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор; - сарфакор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Ташкил намудани раванди кор											
1.1. Пӯшидани либосҳои махсус	√										
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ				√							
1.3. Санҷидани коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ	√										
Элементи 2: Бартараф намудани носозиҳои найчаҳои моеъгузарон											

2.1. Гирифтани моеъ дар қуттиҳои махсус	√			√							
2.2. Тоза кардани найчаҳои моеъгузарон бо маводи кимёвии шустушӯӣ	√			√							
2.3. Пур кардани моеъ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Иваз намудани равғани молиданӣ дар милдонҳои албонҷхӯранда чунин тартиб дорад:	- ҳангоми пурра иваз намудани маводи молиданӣ дар милдонҳои саққогӣ ва милдонҳои ғилдиракдор пешакӣ бояд милдон бо латта тоза карда шавад, баъд онро кушода, ҳамаи молидании кӯҳна холӣ карда шавад.Ҷӯякҳои равғангузаранда барои равғанкунӣ тоза карда шаванд. Милдон ва ҷӯйякҳои равғангузарро бо керосин шуста равғани нав пур карда шавад. - баданаи милдонро бо молиданӣ то пур шуданаш равған пур кардан мумкин нест. Баданаи милдон бояд фақат то 2/3 ҳаҷми он пур карда шавад. Шустан бо керосин ва пур кардан бо молидании тоза бояд як маротиба дар як моҳ иҷро карда шавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузоштани кран дар ҷойи махсуси муайянкардашуда	**CI 8343-05-4/01**
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани ҷой барои нигоҳдории автокран ва гузоштани он бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми гузоштани автокран.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - CB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 8343-01-3/01 Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ; - CI 8343-02-3/01 Гузаронидани муоинаи ҳаррӯзаи техникӣ; - CI 8343-04-3/01Муайян кардани майдончаи кории автокран.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС
1. Омода намудани ҷой барои нигоҳдории автокран	1.1. Гузаштани дастур оид ба қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии омодасозии автокран ба нигоҳдорӣ. 1.2. Муайян намудани бехатарии ҷойи нигоҳдории автокран. 1.3. Муайян намудани ***муҳлати нигоҳдории автокран*** дар ҷойи махсус.
2. Гузоштани автокран барои нигоҳдорӣ	2.1. Гузоштани фишангҳо ва педалҳо дар мавқеъе, ки ба ҳаракати худраъёнаи автокран роҳ намедиҳанд. 2.2. Гузоштани тир ва чангак мувофиқи талаботи корхонаи истеҳсолкунанда оид ба истифодабарӣ. 2.3. Гузоштани пояҳо дар зери картери пулҳои пеш ва ақиб. 2.4. Тартиб додани санад оид ба супоридани автокран барои нигоҳдорӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми омодасозии барои нигоҳдории автокран; - риоя намудани дастур оид ба гузаронидани хизматрасонии техникӣ ва таъмири автокран;

	- ташкили ҷои кор тибқи дастури омодасозии автокран барои нигоҳдорӣ; - омода намудани бино, таҷҳизот, асбобҳо қисмҳои эҳтиётӣ, қисмҳои маҷмӯӣ, масолеҳҳои сӯзишворӣ-молиданӣ, моеъҳои корӣ барои иҷрои хизматрасонии техникӣ ва таъмир тибқи дастури омодакунии автокран барои нигоҳдорӣ; - тоза кардани ҳамаи ҷузъҳо ва таҷҳизоти корӣ, аз чанг ва лой (ифлосӣ); - ҷудо кардани таҷҳизоти барқӣ ва чароғакҳо бо тавора аз маснуоти фулузӣ; - тартиб додани санад оид ба қабул ва супоридани автокран барои нигоҳдорӣ; - ба қайд гирифтани санад дар дафтар (журнал)-и бақайдгирӣ оид ба супоридани автокран барои нигоҳдорӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми нигоҳдории автокран; -дастур оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии омодасозии автокран барои нигоҳдорӣ; - техникаи бехатарӣ ва бехатарии зиддисухторӣ ҳангоми пур кардан ва илова пуркунии автокран бо сӯзишворӣ, равған, моеъҳои хунуккунанда ва махсус; - техникаи бехатарӣ ҳангоми васлнамоӣ ва таҷзияи таҷҳизоти овезаи ивазшаванда; -дастур оид ба гузаронидани тозакунӣ ва шустани агрегатҳо ва узвҳои автокран то нигоҳдорӣ; -намудҳои асбобҳо, лавозимот ва таҷҳизот барои омодасозии автокран барои нигоҳдорӣ; -омода намудани автокран барои нигоҳдорӣ, тоза кардани ҳамаи ҷузъҳо ва воҳидҳои васлшаванда аз чанг ва ифлосиҳо; - ҷудо кардани таҷҳизоти барқӣ ва чароғакҳо бо тавора аз маснуоти фулузӣ; -чорабинӣ, ки ба ҳаракати худраъёнаи автокран роҳ намедиҳад; -мақсад ва қоидаҳои мондани пояҳо дар зери чархҳои пеш ва ақиби автокран; - фишори шинаҳо ҳангоми нигоҳдорӣ; -талабот оид ба навиштани санад дар бораи қабул ва супоридани автокран барои нигоҳдорӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор; - сарфакор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани ҷой барои нигоҳдории автокран											
1.1. Гузаштани дастур оид ба қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии омодасозии автокран барои нигоҳдорӣ				√							
1.2. Муайян намудани бехатарии ҷойи нигоҳдории автокран				√							
1.3. Муайян намудани ***муҳлати нигоҳдории автокран*** дар ҷойи махсус			√								
Элементи 2: Гузоштани автокран барои нигоҳдорӣ											
2.1. Гузоштани фишангҳо ва педалҳо дар мавқеъе, ки ба ҳаракати худраъёнаи автокран роҳ намедиҳанд	√			√							
2.2. Гузоштани тир ва чангак мувофиқи талаботи корхонаи истеҳсолкунанда оид ба истифодабарӣ	√			√							
2.3. Гузоштани пояҳо дар зери картери пулҳои пеш ва ақиб	√			√							
2.4. Тартиб додани санад оид ба супоридани автокран барои нигоҳдорӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Муҳлати нигоҳдории автокран – яъне:	- нигоҳдории давомноки автокранҳо бидуни кам кардани сифати онҳо ва имконияти ба ҳолати коршоями даровардани онҳо дар мӯҳлати кӯтоҳ. Пеш аз гузоштани автокран барои нигоҳдорӣ ба муҳлати зиёд вай бояд аз муоинаи навбатии техникӣ ё таъмир гузарад.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Супоридани роҳхат ба сармеханик		**CI 8343-06-4/01**
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳисоб кардани ҳаҷми кор ва маводи масрафшаванда инчунин қайд кардани ҳаҷми кор дар роҳхат ҷиҳати супоридани он ба сармеханик тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми супоридани роҳхат ба сармеханик.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизоҷон/ фармоишгарон; - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 8343-01-3/01 Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ; - CI 8343-05-4/01 Гузоштани автокран дар ҷойи махсуси муайянкардашуда.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС	
1. Ҳисоб кардани ҳаҷми кор ва маводи масрафшаванда	1.1. Муайян намудани сарбории кори иҷрошуда. 1.2. Муайян намудани масрафи маводи сӯзишворӣ ва равғанҳои молиданӣ. 1.3. Муайян намудани ***ҳолати ҳудудии кран ва ҷузъҳои он.***	
2. Қайд кардани ҳаҷми кор дар роҳхат	2.1. Қайд кардани сарбории кори иҷрошуда дар роҳхат. 2.2. Қайд кардани масрафи маводи сӯзишворӣ ва равғанҳои молиданӣ.	

Малакаҳои талабшаванда:	- риояи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - омӯхтани дастур аз истеҳсолкунанда оид ба истифодабарӣ ва хизматрасонии техникии автокран; - ҳамкорӣ намудан бо мутахассисон дар самти таъмир ва хизматрасонии мошинҳои автокран; - истифода намудани дастурамали истеҳсолӣ барои мошиначии автокран; - истифода намудани санадҳои меъёрию ҳуқуқии танзимкунандаи соҳаи нақлиёт ва сохтмон.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрию ҳуқуқии танзимкунандаи соҳаи нақлиёт ва сохтмон; - санадҳои меъёрию ҳуқуқии таъминкунандаи бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкорӣ; - дастурамали истеҳсолӣ барои мошиначии автокран; - тартиби гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо; - тартиби гирифтани роҳхат ва борхат; - дастурамали вазифавии мошиначии автокран.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиққат; - масъул; - эҳтиёткор; - сарфакор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Ҳисоб кардани ҳаҷми кор ва маводи масрафшаванда											
1.1. Муайян намудани сарбории кори иҷрошуда	√										
1.2. Муайян намудани масрафи маводи сӯзишворӣ ва равғанҳои молиданӣ				√							
1.3. Муайян намудани ***ҳолати ҳудудии кран ва ҷузъҳои он***	√										
Элементи 2: Қайд кардани ҳаҷми кор дар роҳхат											
2.1. Қайд кардани сарбории кори иҷрошуда дар роҳхат	√			√							
2.2. Қайд кардани масрафи маводи сӯзишворӣ ва равғанҳои молиданӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ҳолати ҳудудии кран ва ҷузъҳои он – ин:	- ҳолатест, ки талаботҳои баминёнгузоштаи бехатарӣ ё пасткунии коршоямиро ҳангоми мақсаднок истифодабарӣ ё аз ҷиҳати техникӣ истифодабарии минбаъдаи онҳо имконпазир мегардонад. Оғози ҳолати ҳудудӣ ба бозмонии автокран аз кор ва ҷузъҳои он мувофиқат мекунад. Зарурурияти ба инобат гирифтани шароитҳои оғози ин ё он ҳолати ҳудудӣ аз хусусияти таъсири сарбориҳо, дастрасии ҷузъҳои кран барои санҷиши пай дар пай ва ғайра вобаста аст.

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори мошиначии автокран коргари синусоли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимавӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, инчунин аз аттестатсия гузаронида шудааст ва шаҳодатномаи ҳуқуқи рондани автокранро дорад, роҳ дода мешавад.

Мошиначии автокран, ки корҳои борбардориву борфарорӣ ва хизматрасонии техникии автокранро иҷро мекунад, бояд аз омӯзиш, санҷиши дониш гузарад, меъёр ва қоидаҳои корро бо автокран риоя намояд.

Мошиначии автокран дар давоми сол бояд на камтар аз як бор аз омӯзиш ва санҷиши дониш гузарад (аттестатсияи давлатӣ), талаботи ҳифзи меҳнатро донад ва барои иҷрои корҳои хатарноки дараҷаи баланд иҷозатнома дошта бошад.

Ҳангоми кор баъзе омилҳо таъсири мусбӣ расонида метавонанд:

- қисмҳои ҳаракаткунанда ва гардишёбандаи автокран (кабина, тасмачарх, чархи маҳдудкунандаи суръат, бастак (кӯпала ва ғайра);

- ҷойгиршавии минтақаи корӣ дар гармӣ ва хунукӣ (масалан кор дар майдончаи ҷойи холии кушода, дар чоҳ ва ғайра);

- ҷараёни барқ, ки дар ҳолати расиши кӯтоҳ метавонад ба бадани одам таъсир расонад;

- шароити ғайриқаноатбахши иқлим, мавҷудияти бодғар.

Мошиначии автокран бояд донад, ки автокран то ба истифодабарӣ додан бояд аз қайди хадамоти назорати техникӣ гузарад, ҳамчунин ташхиси техникии автокран бояд дар ҳолатҳои зайл гузаронида шавад:

- баъди хизматрасонии техникӣ ва қайди вай дар хадамоти назорати техникӣ;

- даврӣ, баъди ҳар 12 моҳ;

- баъди таъмиру таҷдиди механизмҳои автокран.

Мошиначии автокран бояд донад, ки ташхиси техникии автокран аз ҷониби назоратчии мақомоти маҳалии назорати техникӣ бо иштироки намояндаи корфармо ва шахсоне, ки барои дар ҳолати дурустӣ ва бехатар амал кардани автокран масъул мебошанд, гузаронида шавад.

Барои пешгирии имконоти рӯх додани сӯхтор, мошиначии автокран бояд худаш талаботи бехатарӣ аз сӯхторро риоя кунад ва нагузорад, ки дигарон ин талаботро вайрон кунанд аз ҷумла, кашидани тамоку дар кабина манъ аст.

Мошиначии автокран вазифадор аст, ки интизоми меҳнат, интизоми истеҳсолӣ ва қоидаҳои тартиботи меҳнатии дохиларо риоя кунад.

Мошиначии автокран бояд реҷаи корӣ ва вақти истироҳати муқарраргардидаро риоя намояд.

Талаботи ҳифзи меҳнат пеш аз оғози кор

Пеш аз оғози кор мошиначии автокран барои ҳимоя аз таъсиррасонии омилҳои хатарнок ва моддаҳои зараррасони истеҳсолӣ, бояд либоси махсус пӯшад. Либоси махсус бояд тоза буда, андозаи мувофиқ дошта бошад ва ҳангоми ҳаракат монеа эҷод накунад.

Пеш аз оғози кор ба мошиначии автокран лозим меояд, ки асбоб ва лавозимоти борбардорӣ ва борфарорӣ, ки минбаъд дар кор истифода мебарад, аз назар гузаронад ва ба коршоямии онҳо бовар дошта бошад.

Мошиначии автокран набояд ба кор шурӯъ кунад, агар мӯтақид бошад, ки бехатарӣ дар ҷойи кор барои иҷрои супоришҳои додашуда таъмин карда нашудааст.

Талаботи ҳифзи меҳнат ҳангоми кор

Азназаргузаронии автокранро мошиначии автокран бояд бо ҳамроҳии механик-назоратчӣ ва ё бо ҳамкорӣ бо мутахассис оид ба техникаи бехатарӣ гузаронад, натиҷаҳои азназаргузаронии автокранро дар китоби муоинаи даврӣ кайд кунад.

Мошиначии автокран бояд донад, ки мақсади азназаргузаронии автокран муайян ва бартараф кардани носозиҳо ва ҳолати бехатарии кори онро таъмин месозад.

Ҳангоми азназаргузаронии кабина ва дигар қисмҳои автокран, бояд ҳатман қоидаҳои техникаи бехатарӣ риоя карда шаванд.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи худро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мегузаронад ва дар дафтари қайди ТБ оид ба гузаронидани он сабт мекунад. Ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Мошиначии автокран»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқ ба талаботи муассисаи таълимӣ;
- ҳуҷҷат (сертификат) дар бораи аз худкунии салоҳияти 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳодатномаи ронандагӣ мувофиқи дараҷаи муайяншуда дошта бошад;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Мошиначии автокран» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории мошиначии автокран доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- сатҳи тахассусии омӯзгор на бояд аз сатҳи 5-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст бошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯйи асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат)

Асбобҳо	Миқдор	**Таҷҳизот**	Миқдор	**Мавод/дигар лавозимот**	Миқдор
Калидҳо (печмухрагӣ, бозшаванда)	5 даста	Телферҳо	1 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Тренажер барои автокран	2 адад	Доруқуттӣ	
Маҷмӯйи калидҳо	5 даста	Таҷҳизоти маҳдудкунии борбардорӣ	1 адад	Таноби кашанда	∞
Домкрат	5 даста			Сӯҳон	∞
Лампаи равшанидиҳӣ	5 даста			Аломатҳои огоҳикунанда	∞
Болға, путк	5 даста			Аломатҳои бозист	∞
Монтировка	5 даста			Таноб (канат)-и борбардор	∞
Қабатакҳо (Прокладкаҳо)	5 адад			Страпҳои гуногун	∞
Баллон (шинаи эҳтиётӣ)	5 адад			Лампаи лаҳимкорӣ	∞
Шприц барои равғанмолӣ	5 адад			Маводи зидди сӯхтор	∞
				Литол	∞
				Веретёнка	∞
				Солидол	∞
				Нигрол	∞
				Равған	∞
				Солярка	∞
				Бензин	∞
				Антифриз	∞
				Антикор (барои зангзанӣ)	∞
Мавод		**Таҷҳизоти таълимӣ**		**Лавозимоти дафтардорӣ**	
Маводи зидди сӯхтор		Проектор	1 адад	Коғази А4	1 баст
Литол		Флипчарт	1 адад	Дафтар (журнал)	25 адад
Веретёнка		Тахта	10 адад	Маркер	1 баст
Солидол		Компютерҳо	25 адад	Флипчарт	4 адад
Нигрол		Экран	1 адад	Қалам	25 адад
Равған		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад	Блокнот	25 адад
Солярка				Маводи таълимӣ	

Бензин				Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
Антифриз				Барномаи таълимии модулӣ	5 адад
Антикор (барои зангзанӣ)				Дастур	∞
				Китобҳо	25 адад
				Видео (CD)	∞

Рӯйхати адабиёт

- Технология эксплуатации крана автомобильного: учебное пособие, Минск - 2018, Вавилов А. В. , Черепанов И. М.;
- Типовая инструкция для крановщиков (машинистов) по безопасной эксплуатации стреловых самоходных кранов (автомобильных, пневмоколесных, на специальном шасси автомобильного типа, гусеничных, тракторных). РД-10-74-94 2023 год. Последняя редакция;
- Типовая инструкция для крановщиков (машинистов) по безопасной эксплуатации стреловых самоходных кранов (автомобильных, пневмоколесных, на специальном шасси автомобильного типа, гусеничных, тракторных). РД-10-74-94 2023 год. Последняя редакция;
- кран стреловой автомобильный КС-35714-2 (Руководство по эксплуатации КС-35714-2.00.000 РЭ);
- краны стреловые автомобильные КС-55727-1, КС-55727-5, КС-55727-6, КС-55727-7, КС-55727-8, КС-55727-9. Руководство по эксплуатации КС-55727-1.00.00.000-11РЭ;
- кран стреловой автомобильный “Машека” КС-3579. Руководство по эксплуатации КС-3579.00.000 РЭ;
- кран стреловой автомобильный КС-45717А-1. Руководство по эксплуатации КС-45717А-1.00.000 РЭ;
- кран автомобильный КС-55713-5. Руководство по эксплуатации (2011 год);
- кран стреловой автомобильный КС-35715. Руководство по эксплуатации КС-35715.00.000 РЭ;
- автокран Ивановец КС-5576К на шасси КАМАЗ-65115-62. Руководство по эксплуатации (КС-5576К.000.00.000РЭ);
- автомобильный кран КС-2561Н. Техническое описание и инструкция по эксплуатации КС-2561Н ТО.

Funded by
the European Union

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ХАРИТАИ ФУНКСИОНАЛӢ

Соҳа: **Сохтмон**

Касб: **Мошиначии автокран**

Рамзи касб: **CI 8343**

Харитаи функсионалии касби «Мошиначии автокран»

УҲДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
A	**Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ**	**A-1.** Кор кардан дар даста ва бо мизоҷон/ фармоишгарон	**A-2.** Такмил додани тахассуси касбӣ	**A-3.** Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	**A-4.** Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	**A-5.** Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		A-6. Ҳал намудани вазъиятҳои мунокишавӣ	**A-7.** Гузаштан аз аттестатсияи давлатӣ			
B	**Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ**	**B-1.** Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	**B-2.** Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	**B-3.** Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ	**B-4.** Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехтарӣ ҳангоми кор бо кранҳои борбардор	**B-5.** Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор
		B-6. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ дар шароитҳои махсус	**B-7.** Риоя намудани қоидаҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ	**B-8.** Муайян кардани бехатарии ҷойи кор	**B-9.** Истифода намудани аломатҳои огоҳикунанда	**B-10.** Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ
C	**Ташкил намудани раванди кор**	**C-1.** Гирифтани патент ва иҷозатнома	**C-2.** Гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо	**C-3.** Гирифтани роҳхат ва борхат	**C-4.** Муайян кардани ҳаҷми кор	**C-5.** Муайян кардани майдончаи кории кран
		C-6. Интихоб намудани ҷойи кор бо назардошти ҳолати замин, ҳолати хатҳои барқии ҳавоӣ, ҷойгиршавии хонаҳои истиқоматӣ	**C-7.** Муайян намудани тавсифи кор			

D	**Омода намудани кран ба кор**	**D-1.** Муайян намудани ҳолати коршоямии кран аз рӯи дафтар (журнал)	**D-2.** Муайян кардани ҳаҷми бор ва вазн	**D-3.** Муайян намудани тавсифи техникии кран	**D-4.** Аз назар гузаронидани таҷҳизотҳои бехатарии кран	**D-5.** Пур кардани зарфи сӯзишворӣ
		D-6. Ба ҳолати корӣ даровардани автокран дар майдончаи корӣ				
E	**Аз назар гузаронидани ҳолати техникии автокран**	**E-1.** Санҷидани ҳолати техникии муҳаррик (насоси обкаш, термостат, радиатор, бодкашак, тасма, қосидаки гармидиҳӣ)	**E-2.** Санҷидани системаи гидравликӣ (гидронасос, распредвал, гидробачок, силиндр, қулф)	**E-3.** Аз назар гузаронидани ҳолати техникии таҷҳизоти барқӣ (генератор, стартер, аккумулятор ва релеҳо	**E-4.** Санҷидани таҷҳизоти бехатарии кран (механизмҳои гардиш ОПУ ва бартараф кардани нуқсонҳо	**E-5.** Санҷидани асбобҳои равшанидиҳанда ва огоҳкунанда
		E-6. Санҷидани сатҳи равғани муҳаррик ва моеъи сардкунӣ	**E-7.** Аз назар гузаронидани фишори дохилии шинаи автокран	**E-8.** Аз назар гузаронидани ҳолати боздоштҳо, конструксияи филизии кран	**E-9.** Санҷидани найчаҳои моеъгузарон ва бартараф кардани нуқсонҳо	**E-10.** Аз назар гузаронидани ҳолати танобҳои борбардорӣ
F	**Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ**	**F-1.** Тайёр кардани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран	**F-2.** Санҷидани ҳолати техникии борбандӣ ва борбардорӣ	**F-3.** Аз назар гузаронидани лебедкаҳои борбардорӣ, стрела	**F-4.** Муайян кардани корҳои манъшуда	**F-5.** Иҷро намудани корҳои борбардорӣ ва борфарорӣ мувофиқи фармони стропалчӣ
		F-6. Бартараф кардани носозиҳо ҳангоми иҷрои корҳои борбардорӣ				

G	**Анҷом додани раванди кор**	**G-1.** Гузоштани кран дар ҷойи махсуси муайянкардашуда	**G-2.** Гузоштани тир ва чангак мувофиқи талаботи корхонаи истеҳсолкунанда оид ба истифодабарӣ	**G-3.** Ҷобаҷо намудани таҷҳизоти борбардорӣ ва борфарории автокран	**G-4.** Қайд кардани ҳаҷми кор дар роҳхат	**G-5.** Супоридани роҳхат ба сармеханик
		G-6. Қайд намудан дар дафтар (журнал) оид ба нуқсонҳои муайянгардида дар анҷоми кор				

(green)	Сатҳи 3 - 39
(light blue)	Сатҳи 4-13
Ҳамагӣ: 52 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Мошиначии автокран»	
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	**Дониш, малака ва маҳорати умумӣ**
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Боэҳтиёт 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодиққат 12. Устувории ахлоқӣ 13. Ба бемориҳои аллергӣ устувор 14. Поквиҷдон 15. Боинсоф	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Асосҳои маводшиносӣ 3. Қоидаҳои санитарияи истеҳсолӣ ва беҳдоштӣ 4. Сохти автомобил ва крани борбардор 5. Ҳуҷҷатҳои асосии кран (ПТС) 6. Қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва муҳити зист 7. Вазифаи мошиначии кран баъди анҷоми корҳо 8. Қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ 9. Қоидаҳои тартиботи дохилии корхона 10. Дастур оид ба расонидани ёрии аввалия 11. Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор 12. Ҳуҷҷатҳои меъёрӣ-техникӣ 13. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ 14. Банақшагирии иҷрои корҳо 15. Иҷро намудани корҳои равғанмолӣ дар таноби пӯлодин 16. Барасмият даровардани ҳуҷҷатҳои иҷозат ба кор

Таҷҳизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда		
1. Маҷмӯйи калидҳо 2. Домкрат 3. Лампаи равшанидиҳӣ 4. Болға, путк 5. Монтировка 6. Қабатакҳо (Прокладкаҳо) 7. Баллон (шинаи эҳтиётӣ) 8. Шприц барои равғанмолӣ 9. Сӯхторхомӯшкунак	13. Аломатҳои огоҳикунанда 14. Бели нуггтез 15. Аломатҳои бозист 16. Таноб (канат)-и борбардор 17. Страпҳои гуногун 18. Лампаи лаҳимкорӣ 19. Маводи зидди сӯхтор 20. Литол 21. Веретёнка 22. Солидол 23. Нигрол	24. Равған 25. Солярка 26. Бензин 27. Антифриз 28. Антикор (барои зангзанӣ)

Харитаи функсионалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби

«Мошиначии автокран»

Иштирокчиёни таҳлили функсионалӣ:

1. **Раҳимов Ғайратшо**- мошиначии автокрани МД«Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Айнӣ»;
2. **Тағоев Муҳаммадназар** - мошиначии автокрани МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ»;
3. **Мирзосаидов Маҳмадалӣ** - мошиначии автокрани МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ»;
4. **Меликов Ҳайдар** - мошиначии автокрани хусусӣ (дар шакли патент);
5. **Каримов Муҳамадҷон** - мошиначии автокрани хусусӣ;
6. **Умирзоқов Аҳмад** - омӯзгори калони Донишгоҳи техникии Тоҷикистон;
7. **Хоҷаев Бахтиёр** - омӯзгори калони Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон.

Модераторон*:*

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиҳа
Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиҳа
Бахтиёров Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС

Фасилитаторон:

1. Назарзода Ҷамолиддин

<table>
<tr><td colspan="2">10. Дорукуттӣ
11. Таноби кашанда
12. Сӯҳон</td><td></td><td></td><td rowspan="3"></td><td rowspan="3">2. Исохоҷаев Рустам

Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон»таҳия шудааст

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон
15-16 ноябри соли 2023</td></tr>
<tr><td colspan="4">Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб</td></tr>
<tr><td>1. Мубодилаи таҷриба байни мошинчиёни автокран беҳтар мегардад.
2. Нуфӯзи касб баланд мешавад.
3. Сифати корҳо беҳтар мегарданд.
4. Ихтисоси омӯхташаванда ба талаботи бозори меҳнат мувофиқ мегардад.
5. Хатар ва таввакалнамоиҳо дар роҳҳо пешгирӣ карда мешавад.</td><td colspan="3">6. Рақобатпазирии мутахассисон баланд мешавад.
7. Шароити вазнини меҳнат.
8. Дастгоҳҳои гаронарзиш.
9. Мушкилот дар ба даст овардани баъзе қисматҳои эҳтиётӣ.</td></tr>
</table>

Маълумот дар бораи ташкилотҳои дар таҳияи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» иштирокнамуда

Харитаи функсионалиро коршиносони зерин таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Раҳимов Ғайратшо-	Мошиначии автокран	МД«Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Айнӣ»
2.	Тағоев Муҳаммадназар	Мошиначии автокран	МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ»
3.	Мирзосаидов Маҳмадалӣ	Мошиначии автокран	МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ»
4.	Меликов Ҳайдар	Мошиначии автокрани хусусӣ (дар шакли патент)	
5.	Каримов Муҳамадҷон	Мошиначии автокрани хусусӣ	
6.	Умирзоқов Аҳмад	Омӯзгори калон	Донишгоҳи техникии Тоҷикистон
7.	Хоҷаев Бахтиёр	Омӯзгори калон	Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон

Ташхис (экспертиза)-и харитаи функсионалии касби мазкур аз тарафи мутахассисони зерин гузаронида шуд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Бобозода Р.	Муовини якуми вазир	Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон
2.	Азимзода Х.А.	Раис	МД “Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Айнӣ”
3.	Ҳалимзода И.	Раис	МД “Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ”
4.	Усмонӣ Ҳ.	Мошиначии автокран	ҶСК ба номи А.Ҷураев
5.	Шокиров А.М.	Мошиначии автокран	Шабакаи барқ дар н. Б.Ғафуров
6.	Маҳмудов А.	Мошиначии автокран	ҶДММ “Механизатор”
7.	Воҳидов Ҷ.Ҷ.	Мошиначии автокран	ҶСК “Шабакаи тақсимоти барқ” дар шаҳри Хуҷанд
8.	Иброгимов И.З.	Мошиначии автокран	ҶДММ “Элит сохтмон”

Funded by
the European Union

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Маълумот дар бораи натиҷаи муҳокимаи лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран»

Дар муҳокимаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» Хадамоти назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҶДММ «Механизатор», ҶДММ «Элит сохтмон», Филиали ҶСК «Шабакаҳои тақсимоти барқ» дар шаҳри Хуҷанд ва МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рудакӣ» иштирок намуданд.

Хулосаҳои вазорату корхонаҳои болозикр дар ҳаҷми 5 саҳифа замима мегарданд.

Замима

Хадамоти
назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат
ва соҳаи кӯҳкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

743025 ш. Душанбе к. М.Турсунзода – 27 тел. 221-06-72, 227-82-68, www .nazorat.tj , E-mail: info@nazorat.tj
с/х 20204972111010100001 Департаменти хазинадории Вазорати молияи ҶТ БИК 350101800 Идораи амалиётии Бонки миллии ҶТ

№ 3/9/21
аз «15» 05 с.2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мавзуъ: Оид ба гузаронидаги ташхиси (экспертиза)-и стандартҳои салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран»

Хадамоти назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мактуби Шуморо аз 18.04.2024 таҳти № 3/13-531, оид ба гузаронидани ташхиси лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касби «Мошинчии автокран», баррасӣ намуда, бо назардошти риояи талаботҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ яъне «Қоидаҳои сохт ва бехатарона истифодабарии кранҳо» инчунин дигар дасурҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқие кӣ бо ихтисоси зерин алоқаманд мебошанд, қобили қабул мешуморад.

Сардори Хадамот Раҳим Санъат Асо

ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ҶАМЪИЯТИ ДОРОИ
МАСЪУЛИЯТАШ МАҲДУДИ
«МЕХАНИЗАТОР»
шаҳри Худҷанд

РЕСПУБЛИКА ТАДЖИКИСТАН
ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСВЕННОСТЬЮ
«МЕХАНИЗАТОР»
город Худжанд

ҶДММ «Механизатор» Ҷумҳурии Тоҷикистон Н.Б.Гафуров гардиши Гулистон РМА: 510001241

№14 аз «25» 04 2024

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Механизатор» мактуби Шуморо аз 17 Апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташхиси стандарти салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода, ба маълумот мерасонад, ки стандарти касби мазкур фарогири дониш, малака ва маҳорат буда, ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯ мебошад.

Дар лоиҳаи стандарти касби «Мошиначии автокран» мафҳумҳои асосӣ оид ба касби «Мошиначии автокран» оварда шудааст, ки омӯзгор метавонад ба таълимгиранда онро ба пуррагӣ тафсир намояд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки дар Лоиҳаи стандарти мазкур воҳидҳои салоҳият дар алоҳидагӣ гирдоварӣ карда шудааст, ки ба таълимгиранда имкон медиҳад, ки ҳамчун мутахассис оид ба «Мошиначии автокран» малакаҳои худро дар ин соҳа беҳтар намуда, дар бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷӣ мавқеи худро пайдо намоянд. Илова ба ин, стандарти салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» барои таҳияи барномаи таълимии модулӣ мувофиқат менамояд.

Дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Челонгар, васлгар – Махсудов М.
2. Челонгар, васлгар -Саидов М.

Директори ҶДММ
«Механизатор» Маҳмудов А.

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди
"ЭЛИТ СОХТМОН"

Общество с ограниченной ответственностью
"ЭЛИТ СОХТМОН"

ЭЛИТ СОХТМОН

Ҷумхурии Тоҷикистон,вилояти Суғд, 735700 шахри Хуҷанд, кӯчаи Гагарин-104А, РМА 510036083
Республика Таджикистан, Согдийская область, 735700, город Худжанд, ул. Гагарин-104А, РЯМ 5110018467
Тел: +992 (92) 9990555, +992 (92) 712 1111, email:elit-sokhtmon@mail.tj

№ 3 аз 23.04. 2024с.

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо
ба соҳаҳои маориф ва меҳнати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Элит сохтмон» мактуби Шуморо аз 17 Апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташхиси стандарти салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода, ба маълумот мерасонад, ки стандарти касби мазкур фарогири дониш, малака ва маҳорат буда, ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯ мебошад.

Дар лоиҳаи стандарти касби «Мошиначии автокран» мафҳумҳои асосӣ оид ба касби «Мошиначии автокран» оварда шудааст, ки омӯзгор метавонад ба таълимгиранда онро ба пуррагӣ тафсир намояд.

Воҳидҳои салоҳияти дар стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» дуруст муайян карда шуда, ба сатҳи таснифоти миллии тахассусҳо ҷавобгӯ мебошад.

Илова ба ин, стандарти салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» барои таҳияи барномаи таълимии модулӣ мувофиқат менамояд.

Дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Мутахассиси пешбари сохтмон - Алиев А.
2. Сармуҳандиси сохтмон - Шарипов А.
3. Танзимгари хадамоти нақлиёт- Ибрагимов Н.З.

Директори ҶДММ
«Элит сохтмон» Ибрагимов И.З.

ФИЛИАЛИ ҶАМЪИЯТИ
САҲОМИИ КУШОДАИ
«ШАБАКАҲОИ ТАҚСИМОТИ БАРҚ»
ДАР ШАҲРИ ХУҶАНД

KHUJAND BRANCH OF
OPEN JOINT STOCK COMPANY
«SHABAKAHOI TAQSIMOTI BARQ»

735700, шаҳри Хуҷанд, кӯчаи Исмоили Сомонӣ-36, тел.(+992-3422)-6-71-41, факс:6-55-90, e-mail: hges.bt @ gmail.com
735700, Khujand city, Ismoili Somoni st.b.36, tel.(+992-3422)-6-71-41, fax:6-55-90, e-mail: hges.bt @ gmail.com
РМА 510041293

№ 535/02 аз (from) 24 04 24
Ба(on) ______ аз (from) ______

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Филиали ҷамъияти саҳомии кушодаи «Шабакаҳои тақсимоти барқ» дар шаҳри Хуҷанд мактуби Шуморо аз 17 Апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташхиси стандарти салоҳиятҳои касби «Мошиначии автокран» мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода, ба хулоса омаданд, ки стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» мутобиқи талаботҳои стандартҳои умумиҷаҳонӣ тартиб дода шудааст ва ба талаботи корхона ва муассисаҳо, ки ин касбро истифода мебаранд, ҷавобгӯ мебошад.

Воҳидҳои салоҳияти дар стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» дуруст муайян карда шуда, ба сатҳи таснифоти миллии тахассусҳо ҷавобгӯ мебошад.

Стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» бо дарназардошти харитаи функсионалии касби «Мошиначии автокран» таҳия шудааст ва барои таҳияи барнома ва дигар маводҳои таълимӣ мувофиқат мекунад.

Дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Сардори умури эътимодият ва амнияти фаннӣ-Искандаров М.М.
2. Сардори хадамоти нақлиёт- Баротов М.М.
3. Танзимгари хадамоти нақлиёт- Азимов Н.Н.
4. Мошиначии автокрани Хадамоти нақлиёт- Холматов М.

Роҳбари техникӣ Воҳидов Ҷ.Ҷ.

ВАЗОРАТИ НАҚЛИЁТИ ҶУМХУРИИ ТОҶИКИСТОН
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ИДОРАИ ХОҶАГИИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРДИ
МИНТАҚАИ ҲИСОР
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ НИГОҲДОРИИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРДИ НОҲИЯИ РӮДАКӢ

Суроға: 735100 шаҳраки Сомониён кӯчаи И. Сомони – 323, тел: 831-37-22-6-48

№ 43 аз «27» 04 2024 сол

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва Меҳнати Тоҷикистон»

Муассисаи давлатии «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ» мактуби Шуморо аз 17 апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани экспертизаи стандарти салоиятҳои касби «Мошиначии автокран» мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода, ба маълумот мерасонад, ки стандарти касби мазкур тибқи талаботҳои харитаи функсионалии касби «Мошиначии автокран» таҳия гардидааст ва дар таҳияи харитаҳои функсионалии касби мазкур, мутахасисони МД «Нигоҳдории роҳҳои автомобилгарди ноҳияи Рӯдакӣ бевосита ширкат варзида буданд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки дар Лоиҳаи стандарти мазкур воҳидҳои салоҳият дар алоҳидагӣ гирдоварӣ карда шудааст, ки ба таълимгиранда имкон медиҳад, ки ҳамчун мутахассис оид ба «Мошиначии автокран» малакаҳои худро дар ин соҳа беҳтар намуда, дар бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷӣ мавқеи худро пайдо намоянд. Илова ба ин стандарти салоҳияти касби «Мошиначии автокран» барои таҳияи таълимии модулӣ мувофиқат менамояд.

Дар экспертизаи стандарти салоиятҳи касби «Мошиначии автокран» кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Сардори МДНРА-и ноҳияи Рӯдакӣ Ҳалимзода И.
2. Сардори минтақаи №1 Қазоқов С.
3. Муҳандиси бехатарӣ Ашуров П.
4. Мошиначии автокран Мирзосаидов М.

Сардор Ҳалимзода И